

4
Kivikautisen
yksi myöhemminkin asutuksen
muistoja

Nimisjärven ranteilla

Pääsiäisniemessä.

(F. M. L. 4080)

Syyskuu v. 1900

tutkinut

Julius Ailio.

Kivikautisen asutuksen
muistojä

Nimisjärven rannoilla
Päräisniemessä.

Maantieteelliset suhteet.

Nimisjärvi on Oulunjärven länsipuolella sijaitseva pieni ja pitkäkäs järvi, jonka pituus N.N.W. - S.S.E. suunnassa on runsaasti 1,5 km. ja leveys lähes 1 km. Se laskee ensin etelää, sitten kaakkoa kohti juoksevan luvon runsaasti 1,5 km. pituisen Nimisjoen kautta Oulunjärveen (ks. tähän kertomukseen kuuluvaa karttaa n:o 1). Rantukset ovat enimmäkseen hiekka- ja savimaa- ja sekä alhaisia, melkein metsättömiä. Rannan ääri on toisin paikoin kivikkoista varsinkin S.S.E. puolella. Järven N.N.E. päässä kulkee taas verrattain korkea, petäjikköä kasvava vierinkivi-harju.

On oletettavaa, että rantukset aiemmin ovat olleet metsäisiä ja metsänsiistaita rikkaita. Itse Nimisjärvi on taas vieläkin hyvin kalaisa, ja on tietenkä ennen ollut sitä vielä runsaammassa määrässä. Nykyisin on paras kalastusaika keväällä, jäiden

lähden jälkeen, eli kutuaikana,
ja syksyllä. Kalastus tapahtuu
suureksi osaksi merroilla
Nimisjoen poikki laaditeissa,
omiteisissa padoissa, jotka
ovat havuista tehtyjä, ja jäs-
jestelmältään osottavat hyvin
vanhoja piirteitä (ks valo-
kuvaa). Padot kulkevat nim-
joen poikki monessa polvessa,
joihin merrat voidaan sopivasti
asettaa sen mukaan, mihin suun-
taan kalain kulku kulloinkin
tapahtuu.

Nimisjärven luonnonsuh-
teet ja etenkin sen läheisyys
Oulunjärven ja tämän vesien
kanssa ovat jo aikaisin kiin-
nittäneet ihmisen huomion puo-
leensa ja tehneet paikasta mi-
luisan olinajan luonnon valmiis-
ta antimista niin suuresti riip-
puvalle kivikautiselle ihmiselle.

Kivikautisten löytöjen ala.

Ensimmäiset Nimisjärven
kivikautista asutusta osottavat
löydöt on julkisuuteen tuonut
herra O. A. F. Lönnbom v. 1884 Mu-
naismuistoyhdistyksen stipendiaat-
tina näillä seuduin liikkeessään.
Nämä olivat löydetyt Nimisjoen

niskalta, Uudentalon maalta, joen
vasemmalla puolella, Sillankorvaksi
nimitetyltä paikalta (siltta on
nylttemmin hävinnyt). Esineet oli-
vat ehjiä ja rikkiäisiä kivi-
esiä, monenlaisia saviaastian-
palasia y.m. - Sen jälkeen on
samantapaisia löytöjä tuontuo-
saksi tullut kokoelmien yhä
useammilta paikoilta.

Muinaiskalujen kerääjä J. Kaup-
pi lähetti niitä v. 1895 paitsi
Sillankorvasta myös joen oik.
puolelta samalta kohdalta, sekä
Järventaan torpan maalta erästä
Kivirauniosta (joka sittemmin on
huomattu olleen tuvanuunirauni) -
löydetyä kiviäesineen. Tri A. O. Heikel
kävi tämän johdosta paikalla
samana vuonna, havaiten Järven-
taan rantueen olevan yhtäläisen
kivikautisten esineiden löytöpaikan
kuin yllä mainitun Sillankorvan.

Sittemmin on v. 1897 tullut
esineitä Säsäisniemen ^{Nimis}miehen
kautta Nimisjoen suunpuolelta,
joen pohjasta, ja vihdoin mu-
naiskalujen kerääjän Kaarlo
Moilasen kautta v. 1899 kol-
mella eri kerralla saangen
suuras määrä ja useita eri
paikoilta, nim. paitsi edellisiltä

paikoilta lisäksi Nimitjärven
Talon maalta, Pellonpään Talon
maalta ja Kōkkolan Talon
maalta (ks. karttaa n:o 1).

Allekirjoittaneen Käyntien
Kautta Nimitjärvellä ^(v. 1900 ja 1901) on edellen-
tullut ilmi uusia löytöpaik-
koja, nim. Puhakan rannalla
ja järven pohjoiskolkassa
sekä seuraavat Nimitjoen var-
rella ja sen suunnpuolella
sijaitsevat varmat tai sanotut
löytöpaikat:

Patokaarto nimiseltä mut-
kalta, Nimitjoen oikealta ran-
nalla, sanottiin löydetyn "näkö-
tyjä" s.o. koristeltuja saviastian-
palasia. Paikka on muuta ran-
taa hieman ylävämpi hietikko,
jonka yläkerros on päällä olevas-
ta turpeesta johtuvan humus-
aineiden vaikutuksesta mustak-
si muuttunut, mutta josta ei
koetellessa mitään löydetty.

Nimitjoen suulla on
Patokentäksi nimitetty hiukan y-
lävämpi kuivakko, jonka ääri-
vesi yöryttelee. Tästä viere-
mästä löydettyä paikalla käy-
dessä muuan astiainpalanen.
Maa on paikoin notkolla,
ja noin 1 dm:n syvyydestä
on se yleensä hiilensekaista

11 18 98 löydetty "oikokirves" (poikki-
kirves) ja lamettukhoilaselle.

ainakin 1 dm:n vahvuudelta.

Nimisjoen kaitaseksi nimetetyin kumpuun ulkopuolelta, itäpuolelta, löytyi kokeillessa muuan astiampalaneu, ja sel. kaisia on siitä ennenkin useita löydetty.

Pukkilahden perältä, edell. tä mainitusta paikasta hiukan kaakkoon päin olivat Nimisjärven talon renki Tuomas ja Juhon isäntä löytäneet kiviastian kappaleita ja saviastian palasia mutta syytäneet ne kaikki järveen. Tri Appelgrenin kanssa 18/III 1900 paikalla käydessä ei rannikolta, joka oli hyvin karikkoista, kuitenkaan mitään löydetty.

Kuten siis näkyy, on Nimisjärven rantueilta ja Nimisjoen varrelta melkein kauttaaltaan ilmautunut kiviikautisia löytöjä, ja todennäköiseltä tuntuu, että löytökohtain lukumäärä vastaisuudessa vielä lisäätyy. Esineet sijaitsevat korkeintaan 4-5 dm. maanpinnan alla, ja ovat enimmäkseen ilmitulleet veden abrasioonin kautta. Nimisjärven veden korkeus vaihtelee nim. lähes 1 metrin, alkaen kohota jäiden lähdön

jälkeen Toukokokuun loppupuolella
ja nousten Juhannukseen asti,
mistä alkaen se laskeutuu.
Korkeimmillaan ollessaan syövyt-
tävä vesi rantaa, kuljettaa pois
kiekon ja soran, jättäen painu-
vammat ainekset, niiden joukossa
kiviasut, saviastiampalaut j. m. e-
jälyille, jotka sitte veden las-
kettua löytyvät syövytetyltä a-
lalta (vrt. poikkileikkauksia
Kartana helmassa III). Paitsi tä-
ten talteen otettuja esineitä on
joku määrä saatu lasten et-
simän kautta kuokilla, sen jäl-
keen nim. kuin esineitä on
olettu lunastaa valtion ko-
koelmiin, sekä jettotöissä y. m. e.

Muiden tutkimuksia.

Paikalla on aiemmin suo-
ritannut tieteellisiä tutkimuksia
fri A. O. Fleikel, joka kuitenkin
tyytyi tekemään vain kuoppa-
sia parille kymmenelle eri
kohdalle sekä Sillankorvaan että
Järventaan maalle. Täten harait-
si herra H. Kiikilä y. m. tulen va-
ikutuksia aina puolen metrin
syvyyteen sekä löysi saviastian-
ymsä kiviaseiden kappaleita
etenkin Sillankorvan alueelta (ks.
S. M. 1896, ss. 84-92). V. 1900 kaiveli

Kaiveli tri Hj. Appelgren samoi-
hin aikoihin kuin allekirjoitta-
nut Niukan Järventaan ran-
teella (ks. H. M. L. 3873 A).
Allekirjoittanut suoritti paikalla
kaivauksia mainittuna vuonna
elokuun loppu- ja syyskuun
alkupuolella ^{maissa} (muutamilla eri kohdilla).
Kaivaukset tapahtuivat kaik-
kiällä yhtenäisillä alueilla,
tarkoittaen saada selkoa pai-
kan asutukseen luonteesta niin
monipuolisesti ja tarkkaan kuin
mahdollista. Itse kaivaus toimi-
tettiin aina vaakasuorien kerrok-
sin kuorimalla ja erilaatuisia
maalajeja seuraamalla, ja löy-
döt, sekä kiinteät että irtaimet,
kartoitettiin joko n. s. triangula-
tionin tai joskus alueen seudu-
tukseen avulla, ymmä määrättiin
syvyydelleen vaakasuorilla.

Kerromme seuraavassa e-
nimmäkseen samassa järjestyk-
sessä kuin kaivaukset tapahtui-
vat, niiden tuloksista.

Kirjoittajan tutkimukset.

Kaivaus Sillankorvan niemellä
Uudentalon maalla.

Paikka sijaitsee Niinisjoen
nistän itäpuolella, "Isosta ki-
vestä", jonka yli siltä on ennen

Käynyt N.E. suuntaan. Se on
nurmettunutta tiheätä kivikkoa,
joka kasvaa katajapensaita,
pikkukoivuja ja nuoria mäntyjä,
juolukoita, ruopursuja, rusko-
ja valkosammalta. S.E. suuntaan
on maa alavampaa, melkein ki-
vetöntä nüttyä. Kaivausalaksi
valittu kohta (ks. kartanaike-
mia II ja III) on pituudellaan
26 m. ja leveydellään 4 metrin
oleva sarka, jota Kimitjär-
vestä erottaa noin 4 metrin
laajuinen rantahietikko siihen
sijauneine ja vallankin poh-
joispäässä hyvin runsaasti esi-
tyvine isoine rantakivineen.

Kun kaivausalalta oli
ensinnä poistettu turvepeite,
jonka vahvuus oli noin desi-
metri, ilmantui sen alta ti-
heässä isojakin kiviä, jotka
aikoinaan selvästi ovat muo-
dostaneet rantakarikon, mutta
sittemmin peittyneet asutusjään-
nösten alle. Turpeen alta löy-
tyi koko joukko saviaastianpa-
lasia, ^{joihin kiviesine ja useita linssejä} ja pari kolme ~~alustap-~~
paleita. Tämän alapuolella on
maa ensimmäisillä ruuduilla
tummakkoa multaa 2 desimet-
rin vahvuudelta ja enemmän-
kin, sekä pohjamaa jötenskin

1) N.E. - suunnassa on kertomuksen mukaan
ennen jpelloksi tekemistä ollut korkeata
kivistä maata N.S. suunnassa n. 10 askin
leveydeltä. Kun sen sijaan ympärillä
on lunka ollut alhaisempaa ja kivetöntä

puhdasta, hiedan ruskeata savea.
4:neltä reudulta alkaen on maa-
turpeen alla ollut tumman har-
maata, tuoreelta ^{vasta} muokatun getto-
mullan väristä, karkeata ja so-
meron sekaista, sekä sisältää kai-
kin paikoin tuoreessa pistoksessa
pieniä hiiden muruja ja luun-
sirujakin. Mitään selvää hujem-
paa hiilikerrostunmaa ei ollut
huomattavissa. Perämaa eli kos-
kematon maa on ^{siime} västämäini-
tuilla reuduilla ollut saveen-
sekaista, usein kulmikkaita ki-
viä sisältävää pietaa.

Kuten kartanaihelema III
osottaa on kaivaus-alan S.-pääs-
sä vain vähän kiviä, kun taas
N.-päässä on aivan vierivieressä,
vaikkakin pienimmät näkyvät
olevan heiteltyjä jälestäpäin,
sillä niiden alla on vielä
ollut kulttuurimaata ja meii-
naiskaluja. Odottaisi tapaavansa
asuntojen jälkiä etupäässä ki-
vettömällä alueella, mutta niitä
näkyä esiytyvän kivien kes-
kelläkin.

Reudulla II:3 jää kolmen-
ison kiven kulmaukseen ikään-
kuin uuni, joka on kauttaal-
taan ja ylhäältä alas asti
ollut tavallista tummemmalla

ja vahvasti hiilensekaisella, siltain mustan ja ruskeanjuovaisella maalla täytetty. Tämä maa rajoittuu joteenkin jyrkistä sivuilla olevien kivien J.W. -päitsee vedettyyn viivaan. Syvyydelleen ulottuu se 0,5 m. maanpinnasta lukiin. - Huomautamme, että tämän todennäköisen suunnin eli tulensijan kohdalta, jota muuten tyhjennettynä valokuva esittää, on löydetty m. m. saviastian pohja, ja "uunin" lähistöltä useita kiviäseinäitä.

Reudun II:4 itäreunalla esiintyi ikäänkuin harmaista kivistä muurattua seinää. Maa ei siinä ollut niin tummaa kuin edelläkuvatuun "uunin" kohdalla vaan harmaanlaista. Saviastian palasia löytyi hyvin paljon, mutta voidakseen päätellä, onko tässä mahdollisesti liesikokta käsillä, olisi ensin viereinen alue kaivamalla tutkittava.

Sensijaan näyttää ^(joteenkin) varmalla tiedellä reudulla I:8 tavattu kivilatomus, jota viereinen piirros kuvaa. Sen pituus oli 0,90 ja leveys 0,55 m. Kivet sijaitsivat

Liesikiviä.

Kulttuurimaalla, sillä niiden alla
oli vielä luunsisua ja hieno
tumma hiilikerta, ^(lähes 1/2 m:n syvyydessä pinnalta lähtien) vaikka ta-
malla on huomautettava, että
hiilimaata ei ole aina helppo
erottaa veden rannalle viikaa-
masta, myöskin tummasta
lietteestä. Liesikohdan ympä-
riltä ei myöskään mitään esi-
neitä ilmantunut.

Vieläkin tarvittiin pää-
asiassa ruudulla II:10 kohta,
jota on asuin- ja tulenpitopaikaksi
katsottava. Se oli isojen kivien
välinen aukko ala, jonka pituus
S.W. - N.E. - suunnassa oli 2,3 m.
sekä leveys S.W. - päässä 1,65 m
ja N.E. - päässä 1,10 m. Alalla oli
kyllä useita pienehköjä kiviä,
mutta ne olivat selvästi jätes-
tä päin paikalle tulleet. Näiden
alla oli nimittäin maa paikoit-
tain tummia hiilijuovia ja jõe-
säkkeitä sisältävää sekä pik.
kukuopanteille kulunutta. Tämä
pisti sitä enemmän silmiin,
kuin vierellä, ruudulla II:11 ja
12:nä ynnä 13:nen ruudun rajalla
oli yksinomaan karnaata so-
merikkoja, aivan kuin tuhans-
sää (joka kenties voisi olla
puheena olevan asunonpaikasta
poiskannettua). Esineitä, suurek-

si osaksi kiviaseenhylkyjä, löytyi
paikan ympäristöltä runsaasti:
Ja luunsirpaleita ^(tai mädäntyneitä luunmurua) ynnä isoh.
kokoakin hiilenkappaleita tavat-
tiin samoin paljon ^{vallankin} luuduilla
I ja II: " (ja olisivat ne niin
muodon tunkiolle asunon vie-
reen heitettyjä)

Löytöalue osoittaa siis, mi-
käli tästä tutkimuksesta voi
päättää, hyvin epävakaisen a-
sutuksen luonnetta. Asunnoista
ei suoranaisia jätteitä tavattu
muuta kuin yksi nähtävästi
ladottu liesikko, vaan tulta
näyttää tehdyn siihen, missä
kivet sille suojaa tuulelta
tarjosivat. Asukkaiden aterioista
muistuttavat palaneet luunsi-
rut (niiden joukossa kalan luuta).
Teollisuutena on harjoitettu sekä
kiviaseiden että saviastian val-
mistusta. Edellistä todistavat
ennen kaikkia useat kivensir-
paleet ja lastut, joissa usein
on huomattava selviä iskenta-
pisteitä. Jälkimmäiseen taas viit-
taa ^{kolme neljä} ~~pari~~ palanutta savenkaps-
paletta, jotka lienevät jätteitä
saviastian poltosta, sekä vuolen
kiven palaset, joita museonettuna
^{näkyy} ~~on~~ ^{on} sekoitettu saviainekseen.

Useimmat esineet ovat löydetty
koskemattoman perämaan päältä,
lähes 3 dm:n syvyydestä maan-
pinnan alta (kaikkien syvyys ei
^{aiivan} tarkalleen ole ilmoitettavissa,
syytä että maanpinnan vaaki-
tus suoritettiin vain kolmella
kohdalla poikkileikkauksena vasten
ja vain harvoja joko turpeen
alta tai noin 1 dm:n syvyy-
destä. Ne olivat, mikäli sitä
saatettiin havaita, joko viistos-
sa, lepäävässä tai (yksi taltta)
pystyssä asennossa (esineiden
suunta on joskus kartanaihel-
massa II nuolella merkitty). —
Ainelaadultaan ovat esineet,
joitakunta rautanauloja lukun-
ottamatta joko kiveä tai savea.
Kiviesineet ovat etupäässä lius-
kettä, ja niiden joukossa on
vain yksi aiivan ehyt taltta,
muut — noin puolitoinstakym-
mentä — ovat jaloille menneitä
taltan, kivien, tuuran y. m.
kappaleita, ja loput — sum-
mi epäluke — ovat vain liuske-
säöjä. Lisäksi on vielä
moniaita hiokiiven kappaleita,
vuorilajilta kvartsiittia, joista
viitattiin erittäin n:o 4080:28,
joka näkyy olevan syöseen kau-
nettava. Vielä on löytynyt
piissineitä parikymmentä n:o:aa,

joista kuitenkin oikeastaan
vain yksi muotokätki on
ehyt ase, muut enimmäkseen
palasia.

Mitä tulee saviastian
palasiin, niin on niissä ero
tettavissa ainakin kaksi
eri ryhmää. Toisen ryhmä
on tuo kivikaudelle tavat.
linen, jonka väri on tav.

punertava, savi kärkeä ja
maasalpamurenia sisältävä, (seinät pakettiin
ryhmänsä kovan kovan eli ohranoljen summitta)
risteet & syväin painetuita ja
melkein koko pinnan peittäviä
ryhmä muoto tav. padan muo.
toinen. Toisen ryhmä on taas
värittään harmaa, aineksetään
suomusmainen ja vuolakiveä
sisältävä, (seinät ohuita)
koristeet tav. suoraa
viivoja vain reunan puolella,
pohja tasainen (edessä pyöreä)
ja muoto enemmän kaarrettu

On luonnollista, että
näiden ^{ryhmä} välillä on ikäeroitusta
ta olemassa, ja aivan todella
rakoriselta tuntuu että jäl-
kimmäinen ryhmä on myö-
näisempi. Tyydynne kuitenkin
kin tässä vain huomauttamaan
että paikalta on ennen löy-
tyneet esineitä esim. pronssikaun-
den lopulta, ja nykyään löy-
tyi lisäksi rautanauhojakin,
joita ei kuitenkaan saata iällä
nähtävä.

+ Lönnhobin
xx Suukelan
laajuntta 744:
kattausa sai
Lönnhobin sateen
pöytämuokkeksi
10 1/2, 13, 14 ai
23 kymmeniä
metriä, huo
mauttain samalla,
että olisivat
voimut vuosi
tuhansien
kuluissa ojet
painon ja
koitendun lyhyitä
vaikutukseksi
(vrt. Laatokan
kanavan ym.
löytöjä)

Ots. usim
nyvä si.
kansliö

Kaivaus

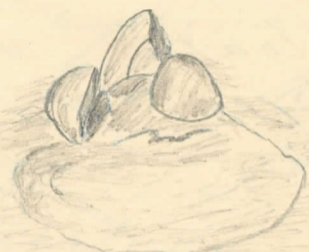
Niemelänniemellä Uudentalon maalla

Niemelänniemi on Uudentalon rakennuksista M.N.W.-suuntaan oleva nokka, joka on ruokotunutta ja sileätä nurminäytyn jatkoa, ja jolla kasvaa muuan isokko mänty ja pieniä koirvuja ym. vesoja (ks. aseman ks. kartoista I, II ja IV sekä valokuvasta). Tutkittavaksi otettiin täälläkin, kuten esim. mäkseen oli laita, isän ranta- vierellä oleva ala, pelastakseen siten edes pienen osan veden vuotuisen syövytyksen tihti.

Tutkimus-alueella (ks. karttanaihelmaa IV) peitti n. 8 sm:n vahvuinen turve, jonka alla oli ehkä 3 sm:n vahvuinen tuhantapainen kerros (sisältävä myös paikoin runsaasti hiiliä) ja sen alla n. 23 sm. vahvuinen hietakerros, joka yläosassa oli tuhankharmaata, keskivaiheilla ruskeata ja sekoitettunutta, sekä pohjapuolella suklaanväristä. Tämä kulttuurikerros oli sita paitsi pakkautunutta, ja siinä oli sijainneena siellä täällä pienehtöjä kiviä. Perämaa

oli suklaanväristä savea.

Kiinteistä asutuksen jä-
jistä tällä kaivausalueella
on huomattava sen N. osassa
muuan $0,7 \times 0,4$ m:n laajuinen hi-
lusta, joka sijaitsee kolmen
pikkukiven itäpuolella. Tämä kuu-

Hiilusta.

luun oikeastaan edel-
lämminittuun hiili-
kerrokseen, joka
tällä kohdalla
muodostaa n. 1 dm:n vahvuisen,
keopanteella olevan, $0,14$ m. pin-
nan alapuolella sijaitsevan
hiilikön. Se eroaa jyrkästi
ympäristä olevasta ruskeasta
ja jotenkin sekottumattomasta
hiedasta, jolla mainitut kolme
pikkukiveä lepäivät. Alue ym-
päristä on muuten löydöistä
jotenkin köyhää.

Museen keskivaikeilla
tarvittu muuan kaarenmuo-

toinen liesikiveys, joka on
selvästi ladottu syrjittäin

Liesi.

asetetuista pikku-
kivistä kuteen
viereinen piirros
osottaa. Se on runsaasti $\frac{1}{2}$ m:n
levyinen ja sijaitsee 3 dm:n
syvyydessä, alle nimmuodoin
ilman epäilystä kivikautinen (A.O.
löytöjen ikäinen). Pohjamaa oli

palomullan sekaisista saveista, ku-
ten muuallakin tällä kaivaus-
alueella.

Niemen kärkipuolella,
kaivausalueen W. osassa oli muu-
an kiviryhmä (ks. kartanaihelmaa
IV), jonka isoin kivi oli pys-
tyssä perämaassa, muut hiedalla.
Kun ei mitään hiilikerrosta koh-
dalla tavattu, on kiviryhmää
luonnontyönä pidettävä.

Esineet ovat löytyneet
kerrottujen telisijain ympärillä
eri suuntiin ja asentoihin sijai-
neina (yksi oli ihan pystyssä). Tur-
peen alta ei ole tullut muuta
kuin yksi vierintkivi, vaan kaikki
esineet ovat olleet hiedassa, moni-
aat n. 1 dm:n, useimmat 2 ja
yli 2 dm:n syvyydessä, ja kuulu-
vat nähtävästi kaikki yhden ai-
kaiseen asutukseen, keiden voi-
päittää siitä, että samaan esi-
neeseen kuuluvia katkelmia on
löydetty jonkun matkan päästä
toisistaan ja eri syvyyksistä.

Mitä tulee esineiden laa-
tuun, niin ei Niemelänriemestä
ole tätä kertomusta täydenti-
vässä luettelossa yhtään esyttä
asetta, eikä yhtään esyttä teke-
lettäkään, vaan kaikki näkyvät
olevan piloilta muunitta aseita,
teuria, talttoja y.m. Eikä liuske-
nim.

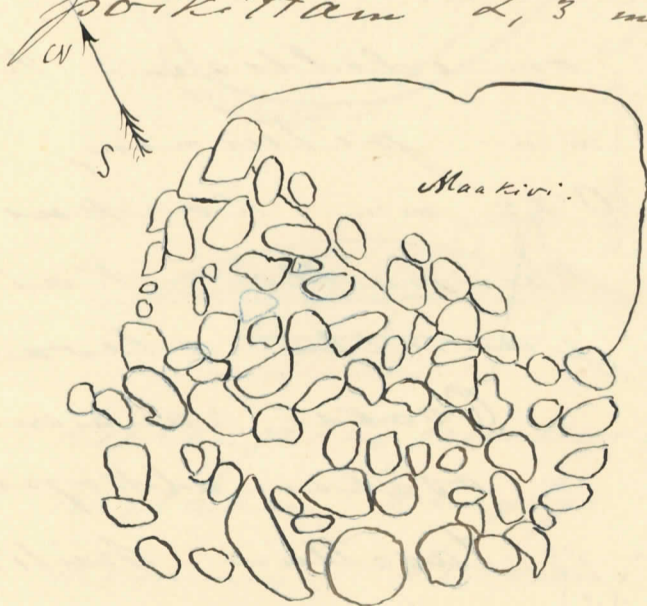
säätöissäkään ole monta, jota
ei voida ehdottomasti väittää
valmiista kiviase~~xxxi~~ista lohen-
neiksi. Hioinkiviä kyllä löytyy
m.m. pieniä kannettavia, mutta
ne eivät vielä todista aseiden
valmistusta. — Saviastian palas-
ten joukossa, ^(joita oli verrattavaun runsaasti) sei myöskään tavattu
mitään jätkeä niiden valmiste-
lusta, niinkuin oli laita esim.
Sillankorvassa. Muuten ei Nier-
melänaiemesta löydetty edellä
kerrottuun, vuolukivisisäyttöiseen
saviastiaryhmään kuuluvia
palasia kuin ainoastaan mun-
tamia. — Luunsiruja tavattiin
jotkun verran alueella.

Kiviraunioiden
tutkimuksia Uudentalon Tokalomaalla.

Kuten kartanaihelma IV osoi-
taa, esiyytty Uudentalon jselto-
piirin N.N.E.-puolella neljä Kivi-
rauniota, jotka olivat 2-3 m:n
läpimittaisia ja korkeintaan 0,5
m:n korkeisia sekä toiset hyvin
kin säännöllisesti ladottuja. Pa-
dakseen selvää näiden luonteesta
tutkittiin niistä kolme kappa-
letta. Tutkimuksen tuloksista
kerrottakoon seuraavaa:

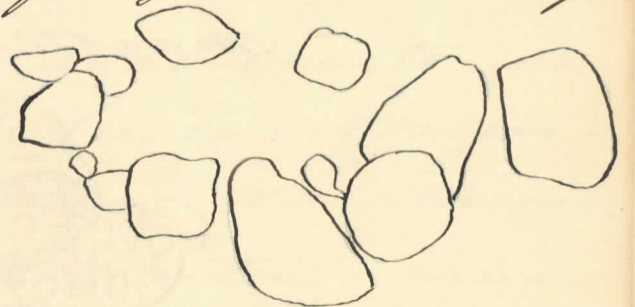
Raunio n:o 1.

Se sijaitsi 2 m:n pituisen
ja 1,5 m:n levyisen maakiven
juurella ja oli leveydeltään
N.W. - S.E. - suunnassa 2,55 m. sekä
poikittain 2,3 m. Maakiven korkein

Raunio päältäpäin.

kohta oli 0,4 m.
yli maanpinnan,
Kiviraunio oli sitä
paljon matalampi.

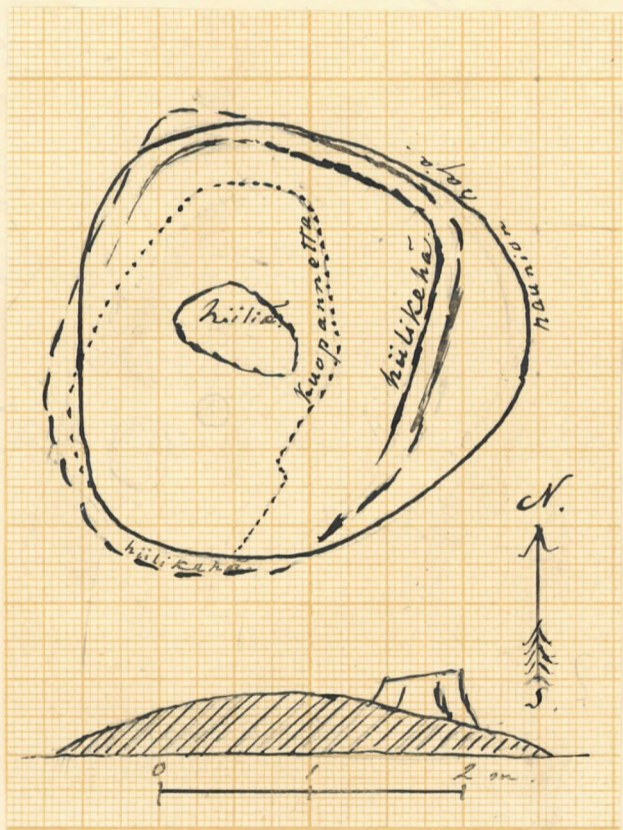
Raunion pohjalla
olevat kivet.

Raunio sisälsi yläosastaan pie-
meköjä kiviä, jotka vain kes-

oli muuan pitkäkäs yhtenäisen
 hiiliä, jotka eivät kuiten-
 kaan näyttäneet olevan missään
 tekemisissä itse Raunion kans-
 sa.

Raunio n:o 3.

Laajuudeltaan on se 2,8
 x 3 m., korkeudeltaan n. 0,5 m.
 ja muodoltaan sievästi ladottu,
 hyvin usein pystyynpanneista
 kivistä (ks. valokuvaa, joka kivi-
 teakin on otettu ^{vasen} sen jälkeen kuin
 Raunio oli nudestaun kuntoon
 pantu). Kivipeitteen poistamisen

jälkeen ilmantui
 Raunion keskikoh-
 dalla runsaasti
 ja isojakin hiiliä
 n. 1 m:n laajuu-
 delta, ja hiilien
 alla oli ^{savipohja} ~~maa~~
 suklaanpunaseksi
 muuttunutta jopa
 joskus kovetta-
 nuttakin, kuten
 tavallisesti on

tulenpito paikoilla laita. Ympä-
 rilläkin esiintyi hiiliä, vaikka niu-
 kemmin, toivan Kuopanteen muo-
 toisella alalla, jota piirroksen
 pisteiviiva osoittaa. Raunion poh-
 jalla olleet kivet olivat kaikki

nokeuneita, yksin alapuolettakin,
ja vallankin keskikohdalla mel-
kein poroksi galaneita.

Mainitun kuopanteen ulko-
puolella tavattiin parin dm:n
levyinen raita, joka muodostui
paikoin isoistakin künteistä hii-
listä, mitkä pohjois- ja itä-
sivulla näyttivät syntyneen vaa-
kasuosassa asemassa olleen
pöytäpuun palamisesta. Hiili-
raidan alla oli maa taas pu-
nertavaksi palanutta, mutta vie-
rillä ^{muutakin} kostumatonta. — Kaivaus
alalta löytyi galaneita luunsiru-
ja liuskasätköjä,
jotka edellisten seikkain
kanssa osoittavat, että ^{(Tässä lienee käsittö-} ~~paikka~~
^(kivikautisella kulttuurimaalla oleva)
~~on~~ asunnon pohja, nähtävästi
kuitenkin, hiilien laadusta y. m. päät-
täen, myöhäinen. Onko vain sat-
tuma tai tarkoitus, että paikka
on jälestäpäin tullut ^{vielä} kivi-
raunio, ei ole helppo arvata.

Alman hauta
Hautakankaalla, Uudesta talosta E.P.E.
n. 0,5 km:n päässä.

Tämä oli n. 2 m:n läpi:
mittainen, pyöreätkö, loivasti
0,7 m:n syvyyteen laskeuva
kuoppa, jonka pohjalla oli
7-8 dm:n vahvuinen, ylempänä
oheneva hiilikerrok. Hiilien se-
assa oli hyvin isojakin ja tuosien
näköisiä, osittain palamatonta
punta sisältäviä kappaleita. Kuoppa-
reunamillakin oli maa vielä
hiilikerroksella peitetty, paikoin
hyvin laajalta.

Mikähan lienee vanha syö-
hauta!

Kaivaus Järventaan ranteella.

Geologiselta luonteeltaan on Järventaan rantue samantainen kuin edellä kerrotut kaivauskohdat Sillankorvassa ja Niemelän niemessä. Rannan äärellä on n. 5 m:n levyinen kaistale veden syövyttämää rantaliettä, laadultaan ruskeakkoa savea, jossa on runsaasti vapaaksi huokoukseita kiviä (ks. kartan: aihelmia V ja VI sekä valokuvaa). Lietteen suurin korkeus on n. 0,5 m, ja siitä nousee äkisti muutamaman dm:n korkeinen äyräs, jonka sisäpuolella ruohoinen maa alkaa.

Kaivaus alaksi valittiin Appelgrenin kaivauspaikalta pohjoiseen oleva rantue, missä ensin lutkittiin lietema. Tällä liete-omaalla huomattiin paikoin viela^{kin} jälkiä kulttuurimaasta, nimittäin hiilikerrosta. Ja siltä löytyi esi-
neitä runsaantaisesti, tavallisesti vain muutamain dm:n (korkeintaan dm:n) syvyydestä. — Sitte kaivettiin ruohottunutta maata äyrään laidasta 10 m:n pituudelta ja 1-3,5 m:n leveydeltä. Täällä oli ylipäänsä runsaasti parin dm:n vakou-

nen musta kulttuurikerros, joka
kivien juurella ulottui yli 5 m
d:n syvyyteen. Tällaiset kivien
juurella olevat kuopanteet osot-
tavat ^(muiden seikkain ohella) että alue ennen kivi-
kautista asutusta on ollut
samallaista rantaliettä kuin
nykyinen ^(Hämänäari), mutta sittemmin joutu-
nut kulttuurimaan peittoon. Kun
se taas nykyään tulee ^(vähitellen) uudestaan
rantalietteeksi, osottaa se seikka-
ajokaisista tuntuvia vedenkor-
keuden erotuksia Nimitzjärvessä.
- Mainittu mustan maakerroksen
alla oli n. 1 dm:n vahvuinen
ruskea palomutta, jonka jälkeen
pukdas savi alkoi. Paikoin oli
mustamaa kuitenkin alaosas-
saan harmajaa, tuhansoron-
kaltaista.

Kaivetulla rantaäysäällä
tavattiin pari tulenpitoa paikkaa.
Toinen oli kaivausalueen S-pää-
ssä oleva Kivitalonius, joka
muodostui nyrkin kokoisista,
kauttaataan perin palaneista
ja osaksi nokeutuneista kivistä
ylä-, s.o. itäpuolella oli lisäksi
hiiliä ja tummia tuhkujuovia.
Laajuudeltaan oli noin neljä-
metri. Vain yläpää oli hiukan
mermen peitossa ja hieman
kuopanteella, alapää oli sen-
sijaan melkein avoinna, ja

on ollut aaltojen huuhtelema-
na, kullen kivien seassa ole-
vasta hiedasta huomaa. Tällä
kohdalla on äyräs muuten, niin-
kuin poikkileikkauksena A-B
kartanaihelmassa VI osoittaa, mel-
kein tasannut, nähtävästi sillä
vaikeilla kulkevan polun takia.
Kivitalonusta ei voi nykyäikäisenä
pitää, vaan lienee se kivikau-
tiseksi ^{liedeksi} katsottava.

Toinen tulensijapaikka
oli kaivausalueen pohjoisosassa,
kolmen ison kivien välissä.
Tässä tavattiin hiiliä jo heti
turpeen alla, mutta syvemmät-
täkin aina saveen asti, n. 3 dm.
pääkän, vallankin kivien juu-
rilla, ja hiilen säiskeitä esi-
tyi laajemmattakin (ks. kartan-
aihelmaa VI). Tämän ohessa ta-
vattiin palamalla mureneita ki-
viä, ja kahden isoimman ki-
ven välissä oli hieman tädöt-
tuna pikkukiviä, joiden alla
vielä esiytyi runsaasti ^{isoja} hiiliä
sekä luunmurusia, liuskepalasia
j. n. e. Itse maa oli tällä koh-
dalla pehmeäntaista, palomullan
kattaista savipohjaan asti.

Mainittujen tulensijain
keski välillä havaittiin muuan
1,5 m:n läpimittainen, 0,66 m:n

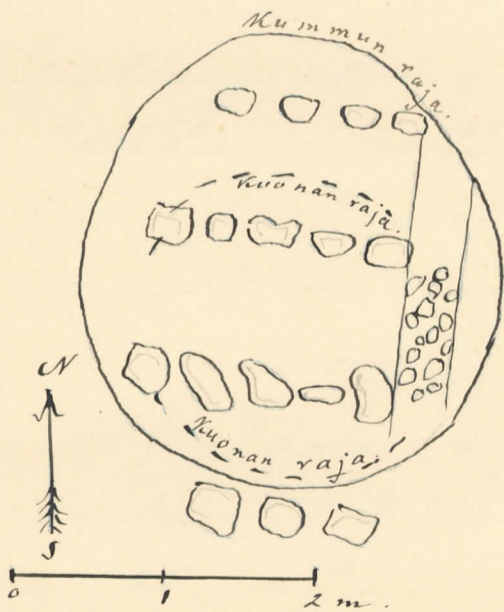
syvyinen, mureata, palomulta-
maista maata sisältäviä kuo-
panne.

Alueelta löydettyt esineet
sijaitsivat suurimmaksi osaksi
^{kuopan} kulttuurikerroksen alaosassa tai
alapuolella. Verrattuna esim.
Niemelänniemen löyloihin on
Järventakaa löytynyt aseita sam-
gen runsaasti ja niiden jou-
kossa useita täysin käyttökel-
poisia, sekä useita valmistamata-
tomia tekeleitäkin. Näyttää siis
varmatta, että Järventakana on
ollut ainakin kiviasien
valmistusta harjoitettu (ehkäpä
lehdasmaisesti). — Laviastianpa-
lasia ei, kumma kyllä, saatu
kuin muutamia kappaleita.
— Asemuodoista huomautetta.
Koon pari veistä, muuan 3-tah-
koinen pistinmäinen esine, muuan
iso keihäänteriä, päsuka y.m.
Hioinkivinä löytyi, luunsiruja
myös.

Maakumpuran kaivaus Järventaan akkunalla.

Nykyään on Järventaan mu-
den asuinrakennuksen W. puolella ak-
kunalla matala, heikosti yle-
nevä, nurmettunut, 3 x 3 m:n laa-
juinen kumpu, mutta sen sa-
nottiin ennen olleen n. 1 m:n
korkeinen. Koska kumpu oli aivan
akkunan alla, ^(aikoinaan) tasoitettiin se
jolloin sen kivisestä somerosta
löydettiin ^(kertomuksen mukaan) nelikulmainen, sit-
temmin muinaiskalujen kerää-
jälle kaupille annettu Ki-
viase.

Tämän johdosta tutkittiin
kumpu, jolloin siitä löydettiin

mauraita tiilenu-
ruja (kauttaastaan)
sekä kuonaharkko-
ja hyvä joukko,
joiden alta ilmau-
tui koko alalta
isojakin hiiliä si-
sältävä hiilikerrok-
se sekä sittemmin
selvä nykyajkeiden
munin perusta (mu-
nipesineen, seisineen ja perineen,
jossa vämenainitussa oli mutula-
kiviä). Hiilikerroksen alla oli
ensin valkeata, sitte ruskean

punaista maata ja viikdom
(onainen moreeni)
savipohja. Kuonaharkkoja on käy-
tetty nähtävästi usein kulle-
massa eli kivkaassa, ja ovat
ne^{ka} otetut tervahaudan pohjal-
-Löytöinä saatii eläinten
luita, lasia, posliinia, pala-
nen malmikattilaa korvineen,
lasitetun savinastian jalsain
y. m.

Kaivaukset Kökkölän rantueella.

Kökkölän rantue on samalla lailla veden syövytyksen alaisena kuin edellä kerrotut rantatienoot. Erotus on vain se, että täällä on äyräs korkeampi, lähes 1 m:n korkeinen ^(ks. valokuvaa), ja sen yläpuolella oleva maa vaaleata, kivetöntä, hienoa hiettaa, joka syvemmällä sisältää paikoin rautamalmin.itse liete on matalaa, kivetöntä, osaksi äyrästä huurtuneen rautamalmin peittämää hietikkoa. Rantueelta ja ylempänä olevista pelloista on löydetty runsaasti kiviesineitä, saviastianpalasia y.m. Kaivauksia tehtiin neljällä eri kohdalla (ks. kartanaikeä VII), joista havaittiin seuraavaa:

Kaivaus-ala n:o 1.

Tämä sijaitsee Kökkölän talolta W. P. W. -suuntaan ja oli n. 60 m²:n laajuinen alue kahden ojan välissä rantaäyräällä. Maalaji on laadultaan hienoa vaaleata hiettaa, joka paikoin sisältää hienoja klassa olevia hiilikertoja, toisinaan niin runsaasti, että se saa tumman

tuhankarmaan värin. Tämän
kulttuurimaan päällä, ja tur-
peen alla, on paikotellen
ohut, nättävästi jälestä pään
tuulen leunnattamalla syntynyt
hietakeros. Kulttuurikerroksen
vahvuus on erilainen 4:ata
1:een dm:iin asti, ja näkyy se
heikkenevän kaivaus-alueen E.
reunalle päin, josta muuten löytyi
enään vain pari pientä liuskesua.
Alueella tavattiin kaksi
tulensitopaikkaa, nim. hiidusta.
Toinen oli suudalla II:9, ja
oli se lähes 1 m:n pituinen ja
6-7 dm:n levyinen, 14 dm. mäs-
men alla alkava ja 14 dm:n vaa-
vuinen hiili-alue, mikä sisälsi
kiinteitä, himmeänvärisiä, aina
3 dm:n pituisia jopa isompiakin
hiiliä. - Toinen hiidusta si-
jaitsi I:sen linjan 3:nella ja
osaksi 4:nelläkin suudalla, ollen
n. neliömetrin laajuinen, 4 dm:n
vahvuinen, pohjalta 17 dm:n sy-
vyyteen ulottuva hiiliryyppä,
missä oli isokkojakin hiiliä
pikkusormen pään suuruisen
joukossa. Sen edustalla, samman
puolella on maa ollut ritkeitä
hyvin lihasen värisiä, sisäl-
täen paikoin hiilen räiskeitä.
Todistaen niinmuodoin vahvan
polkemista paikalla (ks. kartan

aihelmaa VIII). Vielä ulompanakin
tavattiin, III:n linjan 2:ella, 3:ella ja
4:ellä reudulla sekä 5:n ja 6:n
reudun rajalla, edellä viitattua
tummaa hiilijuovaa eri korkeu-
della.

Kuten kartanaihelma VIII
osottaa, ovat löytöesineet syy-
mittyneet näiden hiilustain
ympäriille, siis majapaikkain
reuduille. Esineet sijaitsivat enin-
mäkseen n. 2-3 dm:n syvyydessä.

Kaivaus. ala n:o 2.

Sijaitsee n. 20 askelta
edellisestä N.O.W.-suuntaan
rantaääkrällä, ja on kaikin
puolin puonteltaan edellisen
kaltainen. ^{Laajuus n. 20 m².} Kulttuurimaasta ei
tällä kohdalla ollut paljon
tietoa. Se oli heikosti asuttu
ulottuen 2-3 dm:n syvyyteen,
^{missä rautamutta tuli vastaan.}
Reudulla IV:5 (ks. kartanaihel-
maa IX) tuli esille hiukan
hiilustaa, ei vallan kaukana
turpeesta mutta kuitenkin
hietaan sijauneena. Sen vähä-
päteisyys ei anna aihetta
sitä ainakaan pitemmän aikuisen
lietunä pitämään. Muuten ei
tältä alueelta löytynyt kuin
pari mitätöntä liuskesirua.

Kaivaus-ala n:o 3.

Sijaitsee Puhakan torpan ai-
tuuteen kaakkoispuolella, siitä
vain pienen, kesänaihana kivi-
vuneen luonnonsuron erottamassa
rantaääpäällä. (ks. kartanaihe IX),
Laajuus lähes
30 m². Suonteeltaan samallinen
kuin edelliset. Maalaji ihan
valkeata, kivetöntä hiettaa,
osottaan pienokertaisia tukka-
juovia. Kelturimaan syvyys
3-5 dm. Ilseen linjan pinnella
ruudulla ^{havattu} (n. neliömetrin laa-
juinen, eikä parin dm:n vak-
vuinen hiilusta heti pak-
sun turpeen alla, 17 dm:n sy-
vydessä. Niinkään oli ruudun
IV:8 hiiltä ja runsaasti tu-
nan tummentamaa maata tä-
hellä pohjaa. Löytöesineitä
tuli vain joitakin, runsaasti
parin dm:n syvyydestä.

Kaivaus-ala n:o 4.

Ryhdyttyä kaivamaan sen
johdosta, että tältä kohdalta
ojan galteilta (ks. kartanaihe
maa IX) oli aikoinaan löydetty
saviastian palasia. Kaivaus-ala
n. 40 m²:n laajuinen. Maa on
yleensä vaaleata, taplikaista ^(hienoja hiipaiskeitä sisältävää) hie-
taa, jonka pohjalla ^(parin kolmen) muutamia
dm:n syvyydessä kohtaa rautamulta.

Alueella tavattiin paitsi useita
kivi esineitä ja saviastianpalasia,
ojan S.P.C. - puolella pieni hiilusta
ja tästä 3-4 m. S. suuntaan Toi-
nen, melkein kulturiin joht.
jällä oleva hiilitäjä. Viime mainit-
tu sijaitsi lähes 4 m:n pituisen
ja ehkä 3 m:n levyisen alueen
rajalla, jossa maa oli ilkeän
likaisen ruskeata ja sitkeätä
sekä sisälsi puolen kammeneen
kokoisia hiilitäpliä ja suika-
leita (niiden seassa oli hiukan
säilynyt hiiltäkin). Tällä entisellä
asuntoalalla sijaitsi useita kiviä,
muun jalan läpimittainen ja, ku-
ten tuntui, keskeltä hyvin pieneltä
alalta silytynyt. Muut kivet oli-
vat pienempiä, yksi oisyrjällään,
ja kaikki kulturiin ^{perusteella} ~~maassa~~ Erittäin
runsasta sisälsi tämä poljettu
ala useimmiten palaneita pikkui-
kivisiä, sekä lisäksi vielä uton-
kiven sirpaleita.

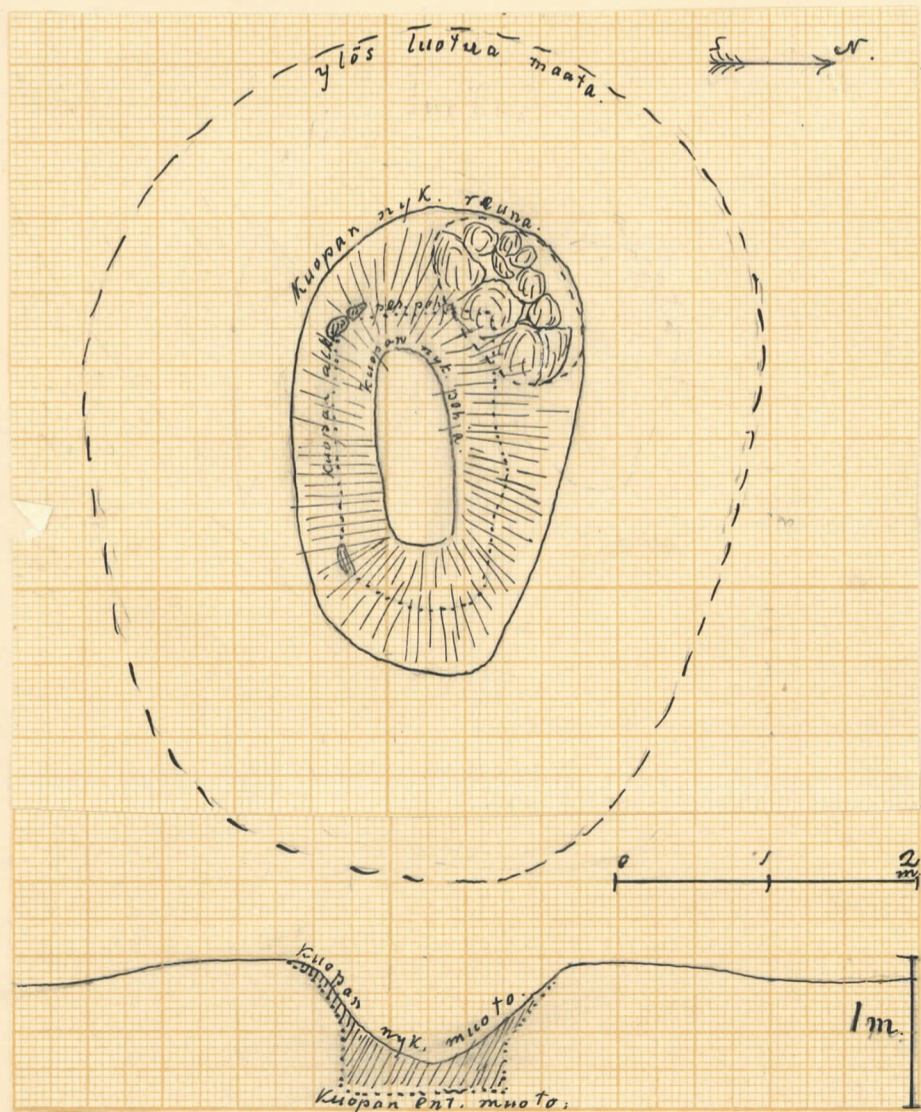
Esineet näillä kaivauksilla
loilla olivat enimmäkseen joi-
loille meuneitä aseita ja
rikkuneita saviastianpalasia.
Vain joku eheä tavattiin e-
dellisten joukossa, joista on
muuten huomautettava iso
poikkikiives, kehdonanturan
muotoinen keukka, useita

Teuria, muutamia taltoja (niiden
joukosta pari erikoismuotoista,
ainakin yksi kannettava ^{pieni} hiom.
kivi j. n. e. kiveslaadultaan ovat
ne tav. liusketta (yksi ainakin
aseista on ^{hiocan} diorittia).

Paviaasian koristelusta
on mainittava, että se osottaa
edelläkerrotuista hiukan eria-
vää vivahtusta, joskin luonne
on samana kaikkialla pidet-
tävä, lukuunottamatta ~~suota~~
Sillankorvasta reusaanlaisesti
esiityvää (myöhempiä) muoto-
ryhmää viivakoristeinen.

Kuoppa-asunnon
kaivaus Kōkkōlän Rajakankaalla.

Talosta n. 1/4 km. E.P.E. näytet-
tiin muutama 3 m:n pituista,
2 m:n levyistä ja 0,7 m:n sy-
vyistä kuopannetta, jonka ikää
selville saadakse se tarkoin
tutkittiin. Tällöin havaittiin,
että se alkuaan on ollut tasa-
pohjainen 0,9 m:n syvyinen,
ja ehkä jalan verran suora-
seinäinen (ks. asemapiirrosta
ja poikkileikkausta) mutta ylem-

pää toiva-
rintainen.
Litemmin
on alkupel-
rainen pohja
ja seinusta
peittynyt
vahvasti
alavieri-
neellä hie-
dalla. Kuo-
pan pohjalla
oli hiiliä,
enint. N.W.
kolkassa,
ja näyttivät

hiilet olevan hontkapunta, paikoin
vielä toiselta puolen "Kirkkaiata"

s.o. ruskean pään näköisiä, oletet-
tavasti siis myöhäisenseläisiä.
Mainitulla NV. kolkalla oli
pieni kiviraunio, joka oli en-
nestään hajotettu, mutta pantin
kuntoon niinkuin se muka-
ennea oli ollut viereisen piirros-

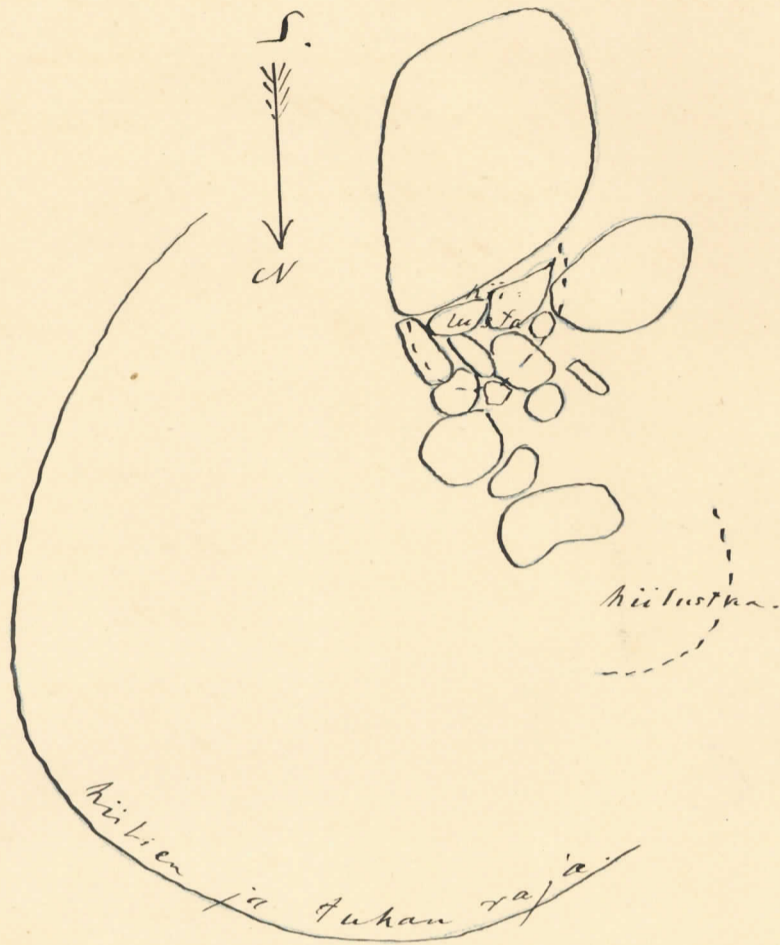
sen teentä
varten. Raunio
on mahdollisesti
jäänne tulisi-
jästa ja itse
kuoppa lienee
ollut joku paiko-
lais-asunto. - Vuor-
gan ^{reunat} ~~rintat~~ oli-
vat munten viid-
tiukan koholla
alkuaan ylös.

luodusta maasta.

Pamalla Rankaalla, Kōkko-
län talosta pari sataa askelta
N.E. tavattiin toinenkin, myöhäi-
sen asutuksen jäänne, nimittäin
Tulensitopaikka, joka tämän
yhteydessä vain lyhyesti mai-
nittakoon. Eson, 1,8 x 2,3 m:n
laajuisen kiven juurella oli
epäsäännöllinen kiviraunio,
jonka alla tavattiin hiilusta
mistä hiiliä ja tухkaa oli
raiskynyt ja kulkeutunut aina

5 min pääkän kivistä. Parilla

muullakin
kohdalla
kiven lähis-
tolla nä-
kyi tulta
pidetyn.

piirretty

*Kartanaikelma I
(Nimisjärvi 1900)*

Kartta (v:lta 1845), osottava
Nimisjärven maantieteellistä
suhdetta ja kuuluva J. Ailion
kertomukseen v:lta 1900 Nimisjärven
kivikautisesta asuinpaikasta.

Särkösalmella

Lusila

Gemelanmäki

Nimisjärven-talo
Raappana
(Huotari)

Järventaan-torppa

Uusitalo.

Patokaarto

Patokenttä

Pukkilahti.

O u l u n j ä r v i

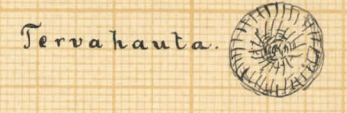
1:8,000

niittyä.
suota.

0 500 1000 kyyn.

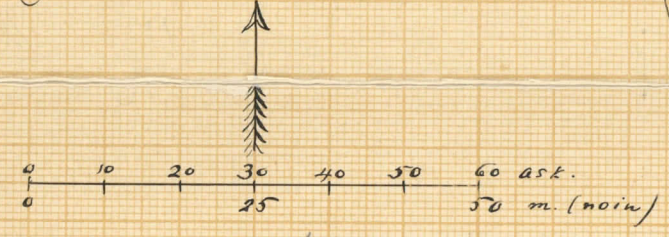
Handwritten note at the bottom of the page.

Kartanaihe
Uudentalon palstatilalla
Säräisniemellä

tehdystä muinaistieteellisistä
kaivauksista
ja
yksityislöydöistä.

Askeleimalla laatinut
Julius Liljo 1900.

1/833,33
Nimijärvi

Järvi.

Köppänänniemi.

Δ (pienen Kaihään kärki).

Sillankorvan

kangas.

J. Ailion
kaivaus-
alue
v. 1900.

Peltoa.

Δ (taltta)

(kivues) Δ
4080:17.

(kivi harjannetta
ennen pellon tekoa,
kertomuksen muk.)

Δ (taltta,
katkennut.)

A.O. Heikelin v. 1895
kaivama raunio.

A.O. Heikelin
Kaivaa aloittama raunio.

Peltoa.

1/4.

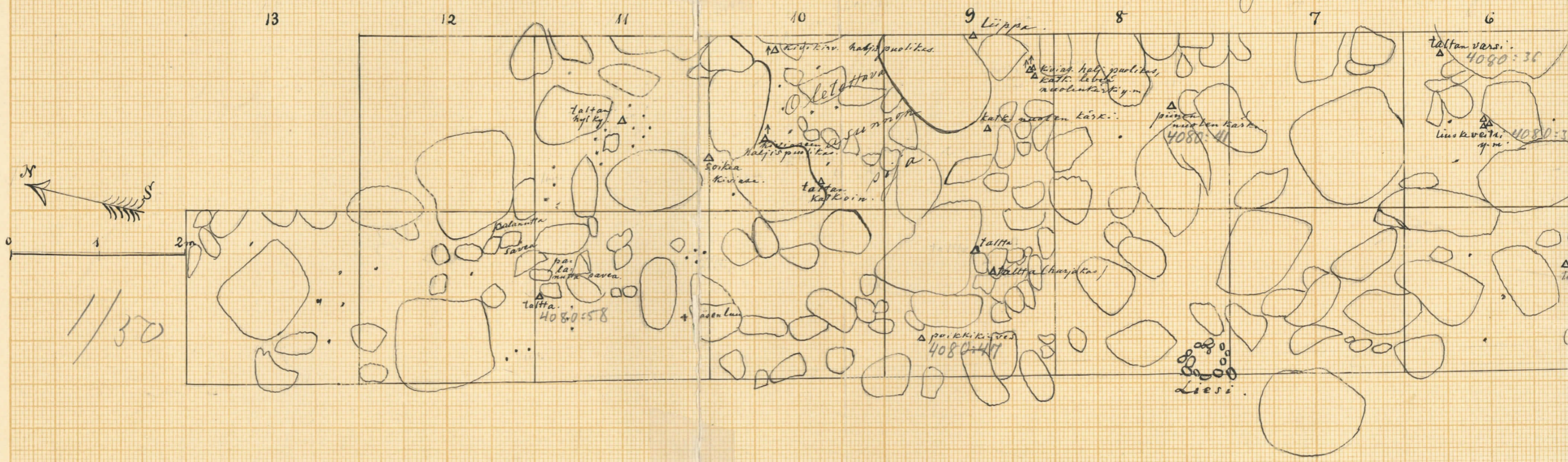
Kaivaus-ala Sillankorvassa Uuden

Nimisjärven rannat

Tutkinut v. 1900

Julius Ailio.

Selityksiä:
 ▲ Kiviesineitä (vain
 tärkeimmät merkitty).
 +..: Luuta ja luunsiruja.

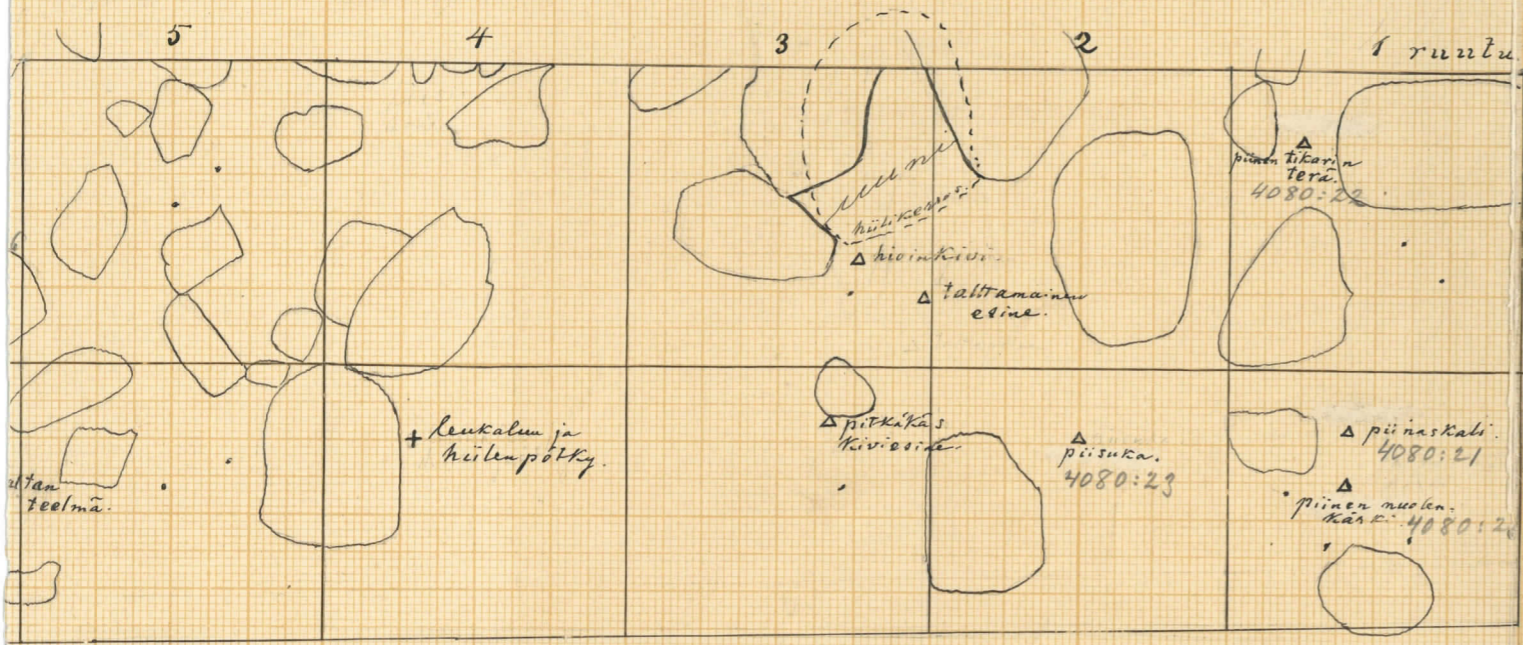
1/30

N i m i s j ä r v e n

1/3

Kartanaihe III.
(Nimijärvi 1900)

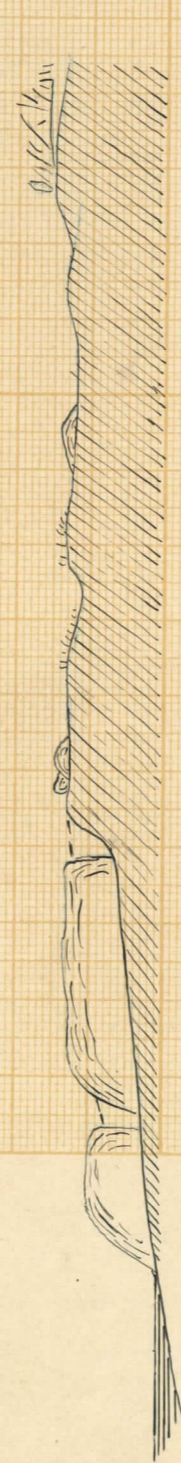
Talon maalla
la.

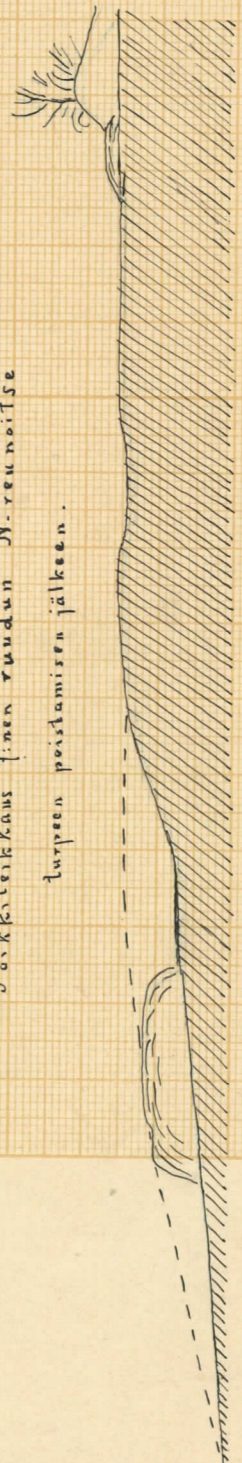
II linja.

I linja.

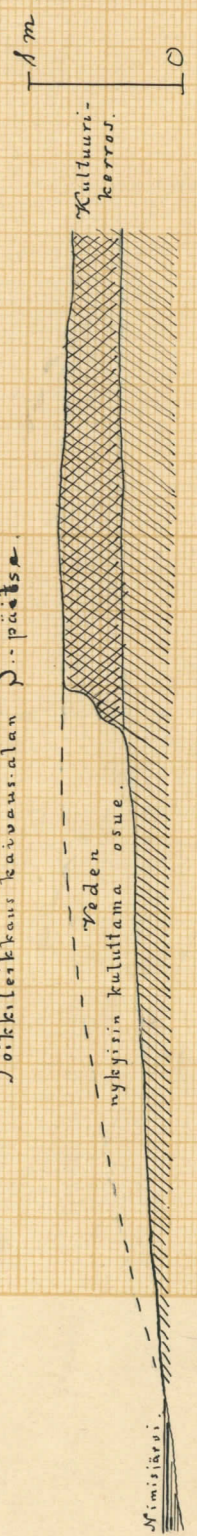
Poikkileikkaus kaivaus-alasta N.

Poikkileikkaus I:nen runnun N-reunoitse turpeen poistamisen jälkeen.

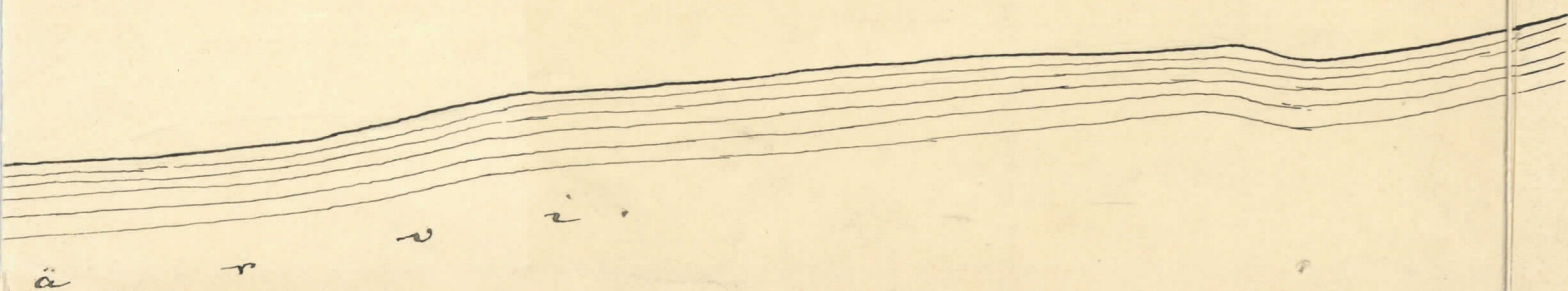

Poikkileikkaus kaivaus-alan S-päätse.

0 1 2 m.

1 m.

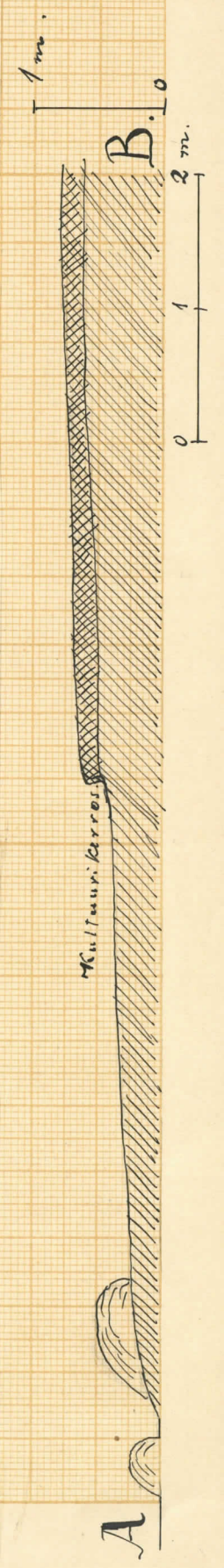
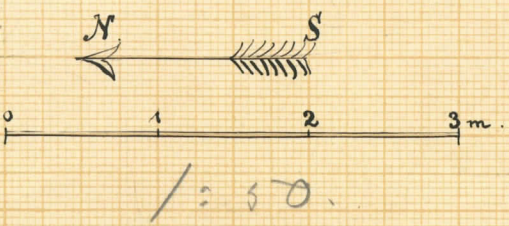
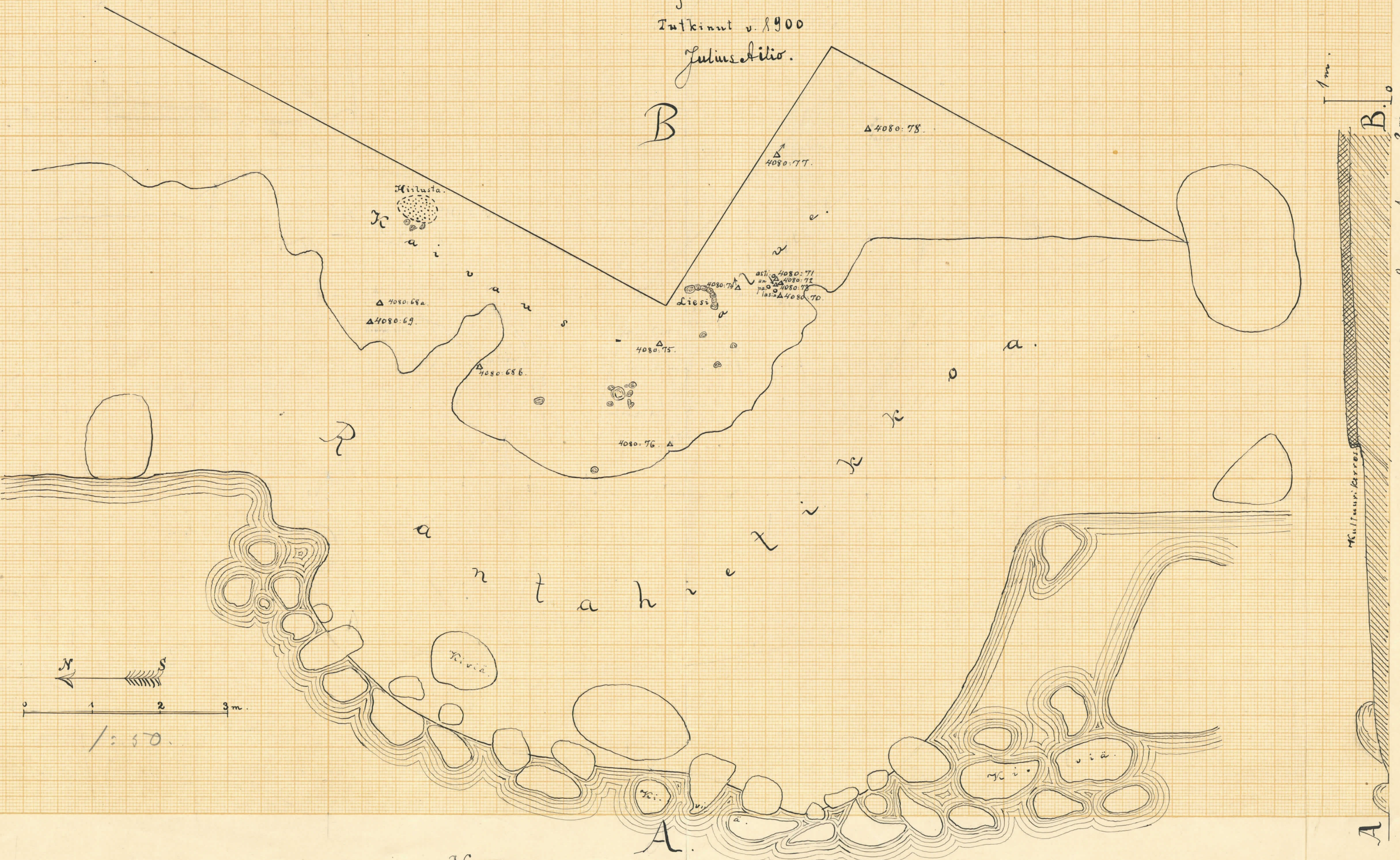

Niemelänniemessä Uudentalon maalla

Nimisjärven rannalla.

Tutkintu v. 1900

Julius Lillio.

N i m i s j ä r v i .

Kartanaihelma V.
(Nimijärvi 1900)

Kartanaihelma
Järventaan torpan maalla
Säräisniemellä

tehdyistä

kaivauksista ja muinaislöydöistä

Askeleimalla laatinut

v. 1900

Julius Ailio.

Nimijärvi.

Δ (Saviest. palasia)

Venevalkama.

G. Ailion
Kaivaus-
ala v. 1900.

Hj. Appelgrenin
Kaivaus-
ala v. 1900.

Uusi-
asuinrak.

Uusi-
kunnous

Tänha
asuin-
rak.

Lutti.

Aiharak.

Uusi-
velto-
rak.

Laitoja

Laito

Riik.

Δ (Taitta)

0 10 20 30 ask.
25 m (noin).

Peltoa.

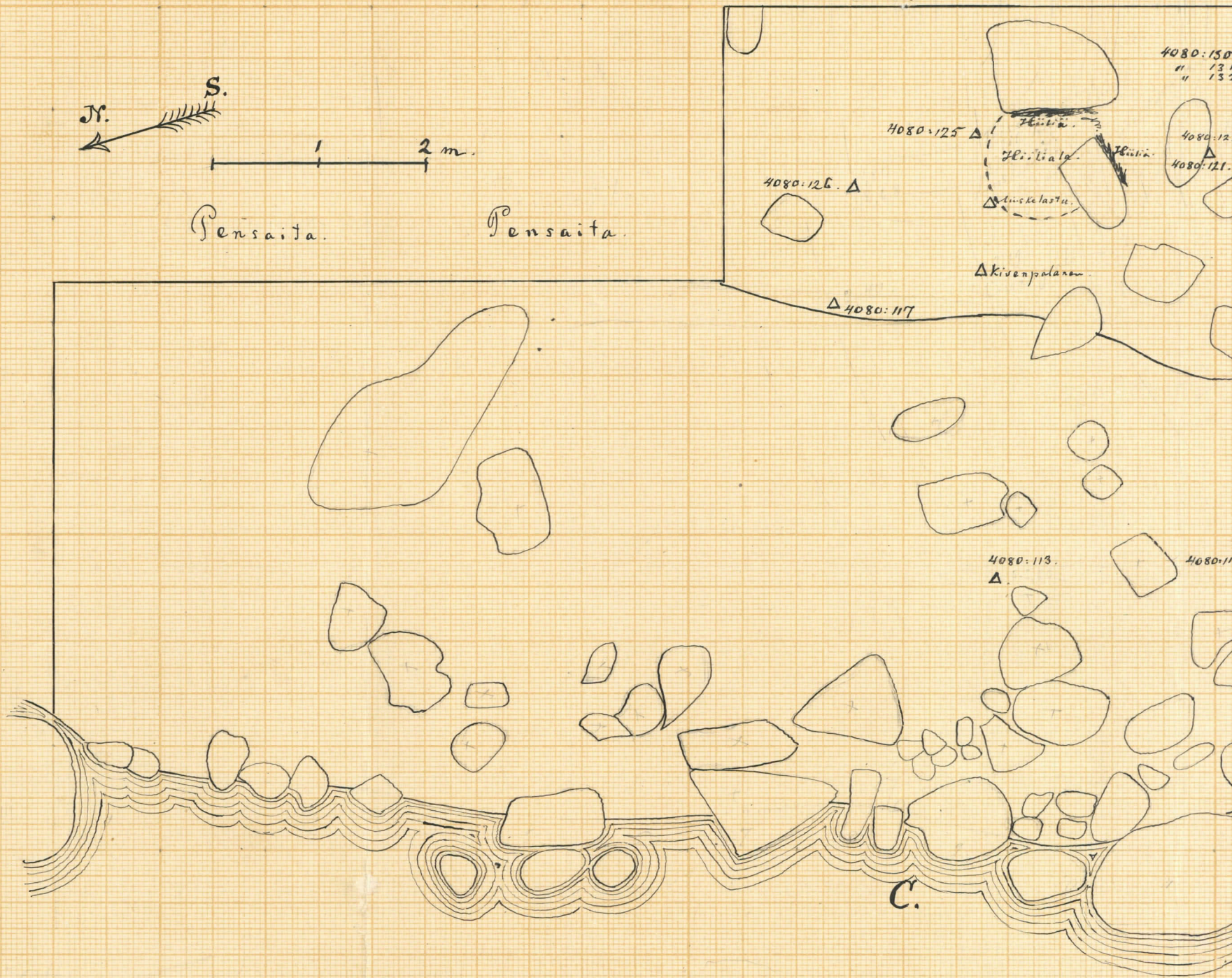
1/50

Kaivaus-ala

Järventaan maalla Nimitis
Säräisniemellä

Tutkinut v. 1900 Julius Liljo.

D.

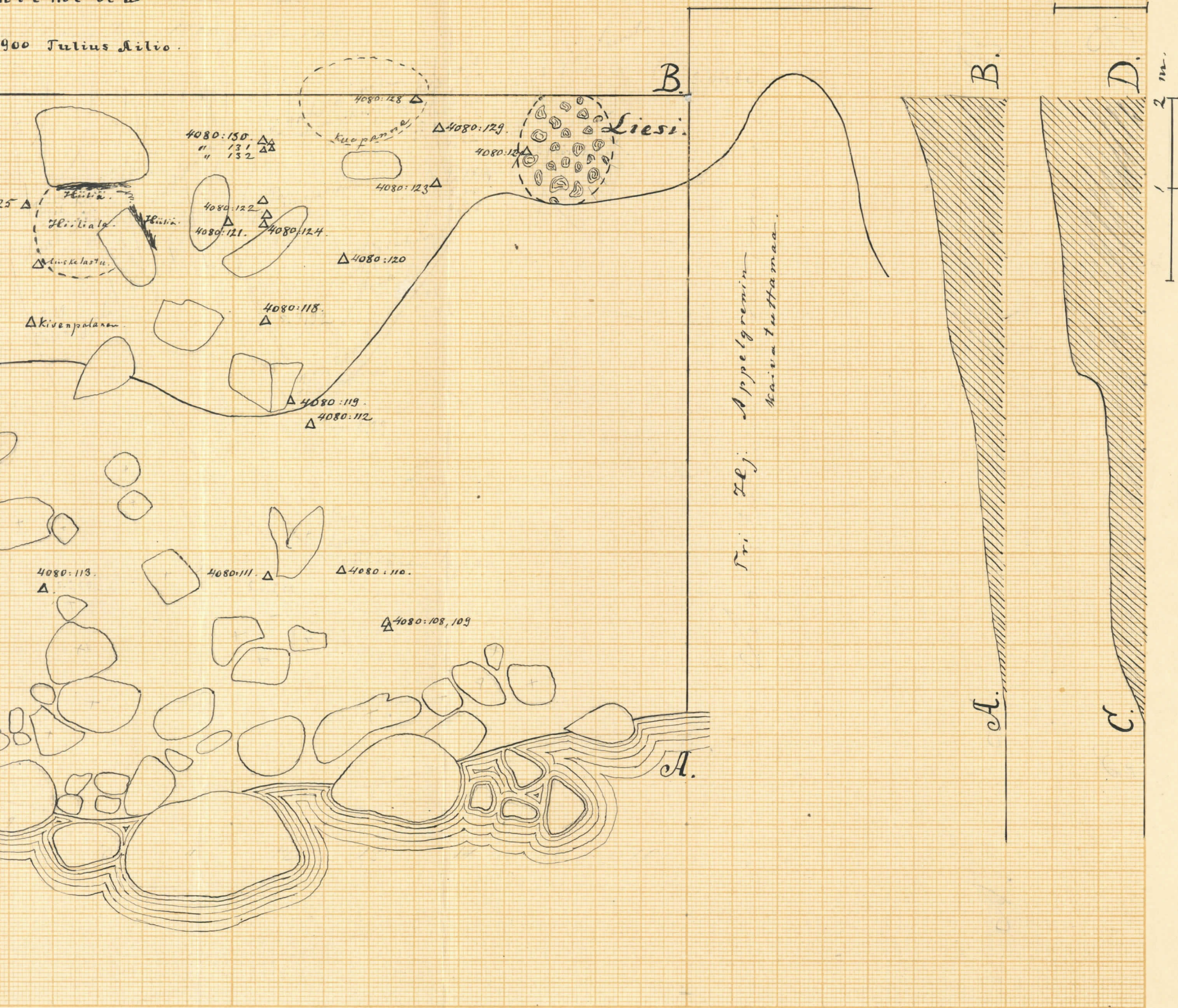
aus-ala

alla Nimisjärven rantueella

niemellä

900 Julius Ailio.

Kartanaihelma VI
(Nimisjärven 1900).

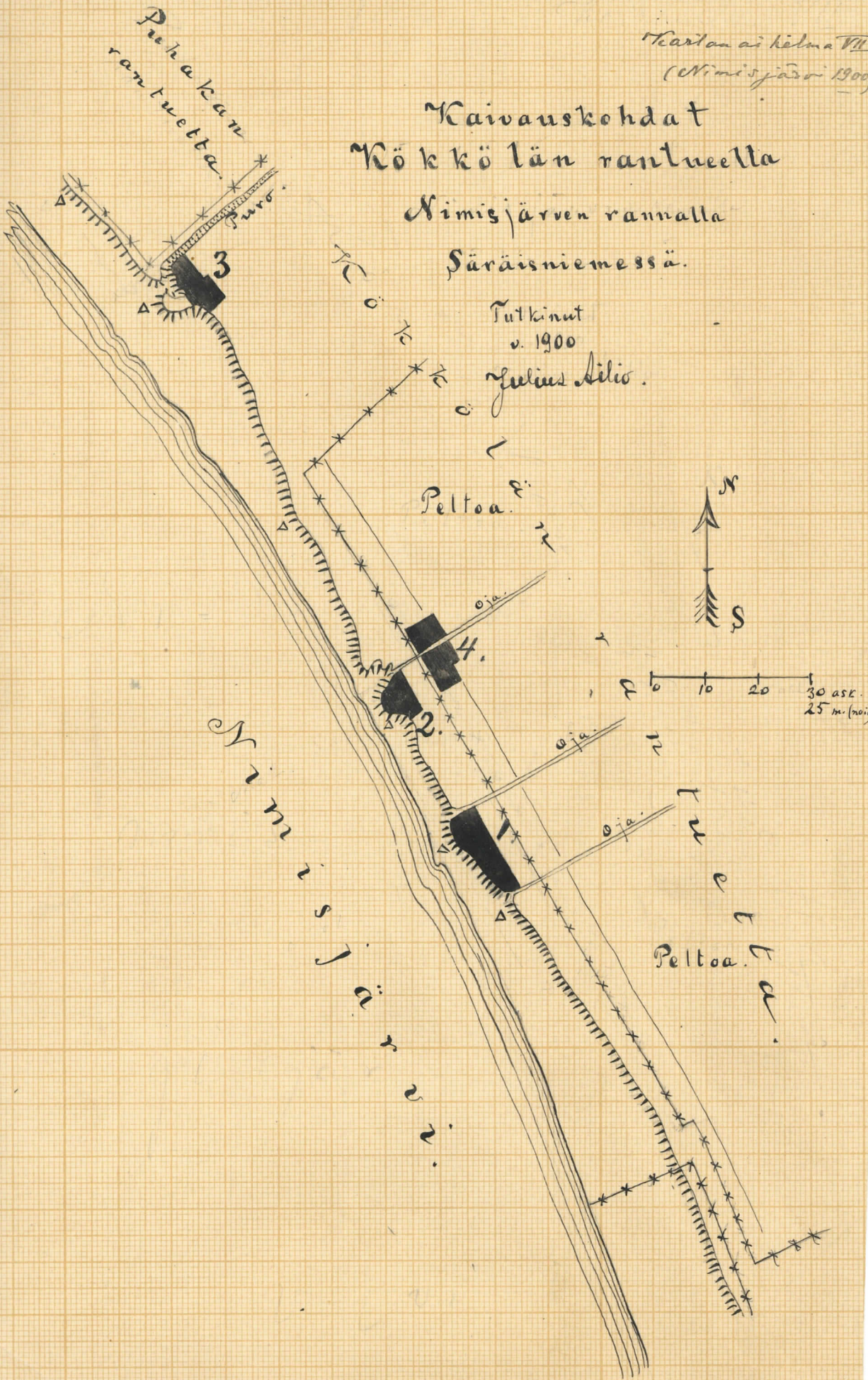

1/3

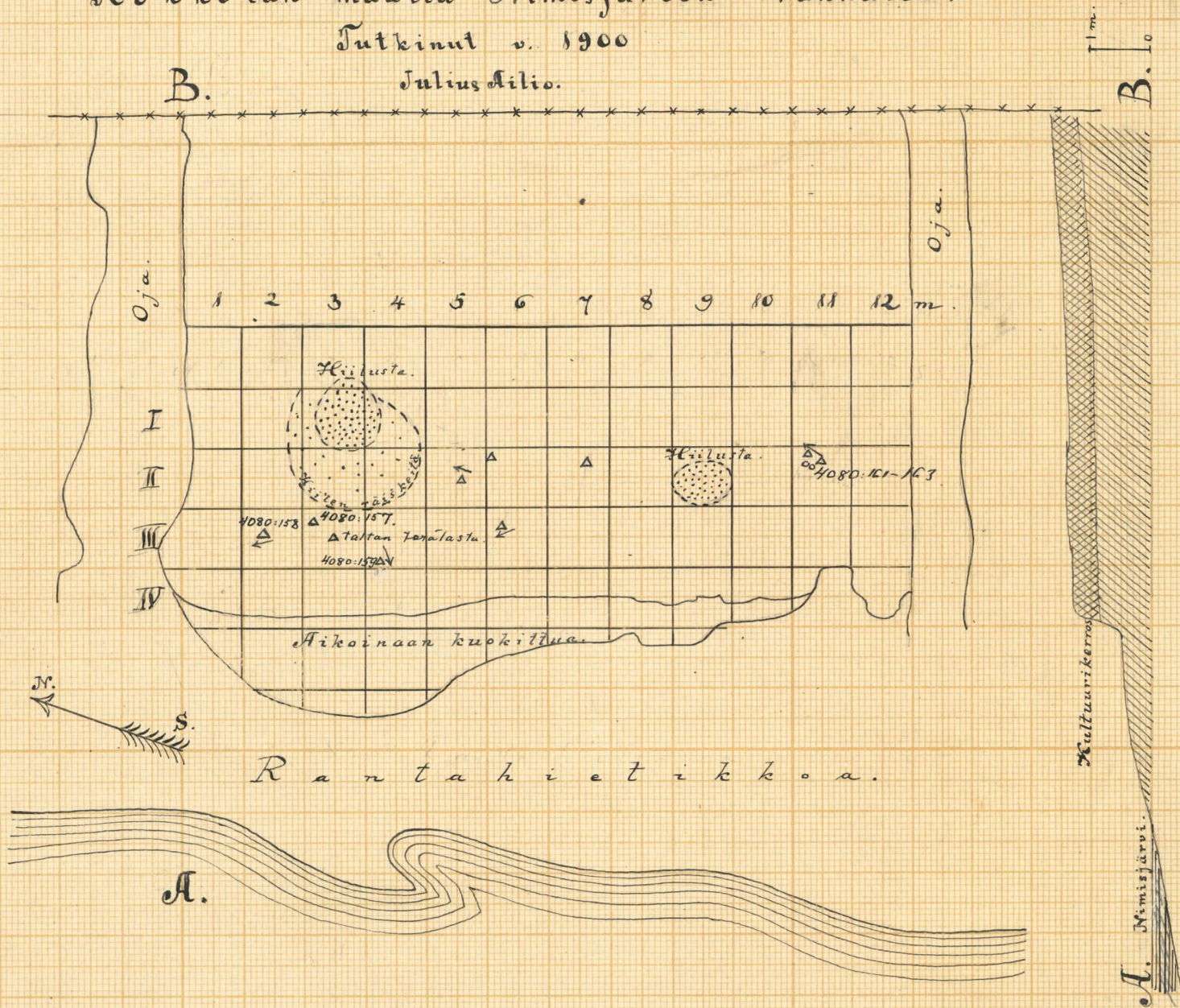
Kartta ai. helmä VII
(Nimisjärvi 1900)

Kaivauskohdat Kökölän rantueella Nimisjärven rannalla Säräisniemessä.

Tutkinut
v. 1900
Julius Liljo.

Kaivaus-ala n:o 1
Kökölän maalla Nimisjärven rannalla.
Tutkintu v. 1900
Julius Ailio.

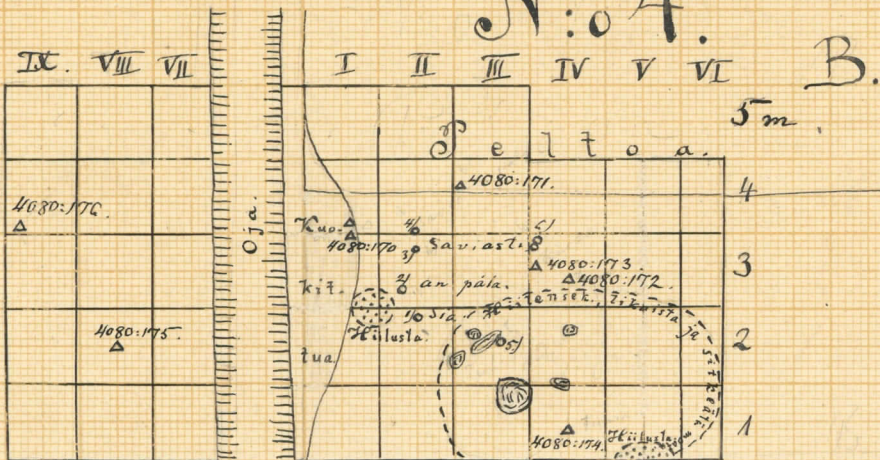
Kartta-aiheinen IX
(Nimisjärvi 1900)

Kökölän maalla Nimisjärven rannalla

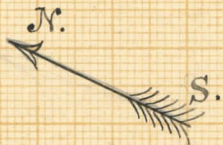
Julius Ailion v. 1900

Tutkimat kaivaus-alat:

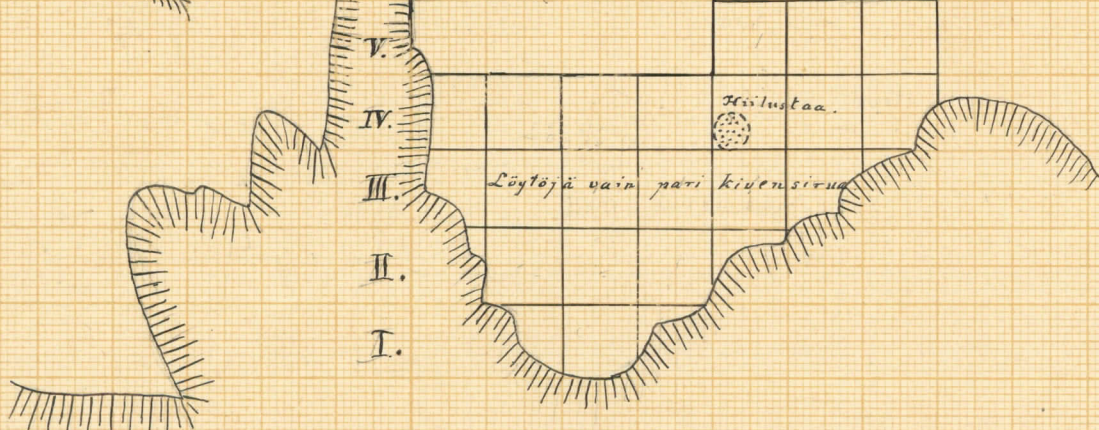
N:o 4.

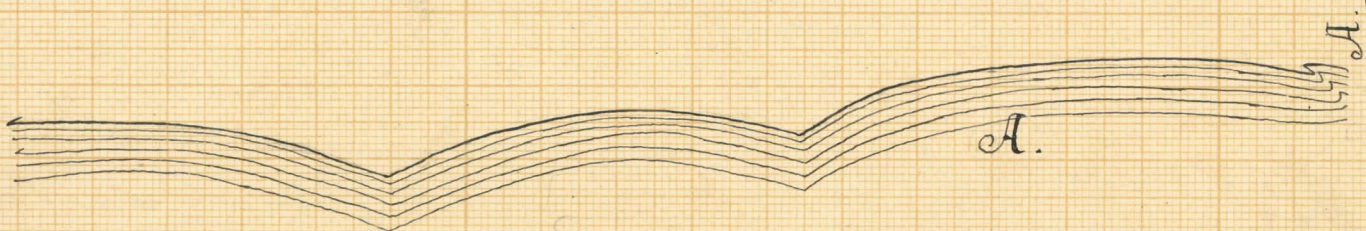
N:o 2.

1 2 3 4 5 6 7 m.

Rantahietikka.

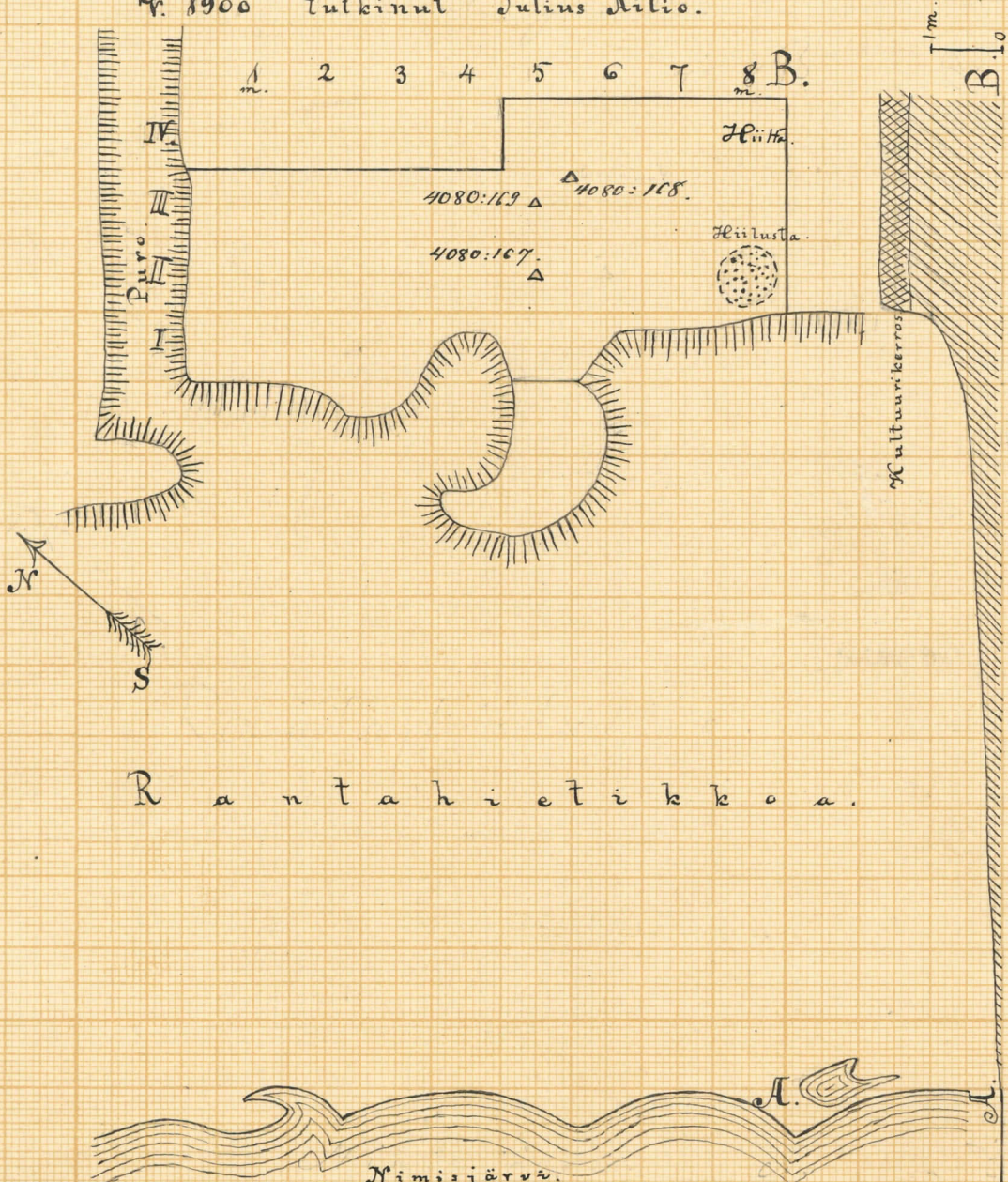

Kaivaus-ala n:o 3

Kartanaihelus X.
Nimisjärvi 1900.

Kökkölän maalla Nimisjärven rannalla

v. 1900 tutkinut Julius Liljo.

A 128:56

Sillankorvan kaivaus-ala
pohjoispuolelta valokuvattuna (v. 1900)
Etupuolella paljastettu kaivaus-ala, tässä
Nimisjoki omittaisine, alkuperäisine
patoineen.

L. 196

A 128: 57

Pillankorvan kaivaus-alalla,
ruudulla II: 3 esille kaivettiin
hiilenselkällä maalla täytetty
"suunimaine" tuulensija.

2701

Kaivaus-ala Sorsaniemellä
Järventaan maalla Nimi järven ranta-alueella
tutkimuksen jälkeen eutiselle
pantuna
Tutkittu 1900, valokuvattu 1901.

L.136

2702

Kökkötän rantaan
Kivikautinen asuinpaikka Nimiä järven
rannalla Säärisniemellä.
Tutkintu 1900, valokuvannut 1904
F. Lillio.

L.136

2703

Niemelänniemi

Kaivaus ala Niinisjärven rantateella Sasaïsaariemellä
(yhtäinaikeen mäntyn juurella)
T. 1902 Pöytäkirja Tutkimuksen jälkeen valokuvannut v. 1900
J. Julius Ailio.

L. 136

2704

Sillankorvan kaivaus-ala
Nimisjärven rantueella Säräisniemellä.
Talokuvannut v. 1901 (vuosi kaivauksen jälkeen).
J. Kiljo.

2705

Kivirauniot n:o 3

Uudentalon takalalla Nimiisjärven rantueella
Läpäisniemellä

v. 1900 tehdyä tutkimuksen jälkeen valokuvannut v. 1901
F. Niliö.

L.136